

HÍRLEVÉL

A BELÜGYMINISZTERIUM SZAKMAI, TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATA

szerkesztoseg@belugyiszemle.hu

TARTALOM

Előszó

A szerkesztőség legfrissebb hírei

A márciusi lapszám tartalmából

A tudományos élet hírei

Könyv- és folyóiratszemle

Áprilisi előzetes

Elérhetőségek

Zárszó

M Á R C I U S

ELŐSZÓ

Kedves Olvasó!

A Belügyi Szemle évtizedes munkájának szellemiségéhez mértén méltán gondolhatjuk azt, hogy a szűkebb értelemben vett, a folyóiratunkban megjelenő tudományterületek művelői igényt tartanak egy olyan orgánusra, amely dinamikusan reagál az újonnan felmerülő szakmai kérdésekre és kihívásokra, valamint a kor digitális elvárásait is szem előtt tartja. Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy a Belügyi Szemle szerzőivel karöltve hónapról-hónapra hozzájárulhatunk a belügyi szakterülethez kapcsolódó tudományterületek műveléséhez, valamint az új tudományos eredmények közzétételéhez. Egy latin mondás szerint: *Viribus Unitis – Közös erővel*. Hisszük, hogy a közös szakmai és tudományos munka valódi közösségformáló erővel bír.

Márciusi lapszámunkban új rovattal jelenkezünk. A Fórum elnevezésű rovat a szerkesztőségnek azon törekvését erősíti, miszerint a folyóirat egyfajta tudományos-szakmai információfúziós és információmegosztó szerepet is kíván betölteni. E rovatban egyaránt helyet kapnak a tudósok, kutatók, rendvédelmi szakemberek tanulmányai mellett a kötetlenebb stílusban megfogalmazott szakmai, tudományos jellegű írások, módszertani javaslatok. Nem titkolt szándékunk, hogy e rovat – elnevezésének megfelelően – a jövőben vitaforumként is funkcionáljon. Kérjük olvasóinkat, hogy a Fórum elnevezésű rovatban megjelenő közleményekkel kapcsolatban felmerülő véleményüket, esetleges eltérő álláspontjukat osszák meg szerkesztőségünkkel.

Márciusi könyv- és folyóiratszemplénkben két tanulmánykötet bemutatására vállalkozunk. Az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpontja által jegyzett kötetben a szerzők interdiszciplináris keretek között áttekintik a technológiai fejlődés következtében megjelenő új kihívásokat és az ezekre adható válaszokat. A Rendészet–Tudomány–Aktualitások konferenciakötetben fiatal kutatók és doktoranduszok írásain keresztül kapunk betekintést kutatásaikba.

Áprilisi lapszámunk előzetesében – többek között – a családon belüli erőszak, a rendőrség és a roma kisebbség együttműködése témakörével foglalkozó tanulmányokkal, egy érdekes kötet bemutató elemzésével, és egy közérdeklődésre számot tartó interjúval kívánjuk felkelteni olvasóink érdeklődését.

SZERKESZTŐSÉGÜNK LEGFRISSEBB HÍREI

Együttműködés a Nemzeti- Adó és Vámhivatallal

2020. január 21-én dr. Sors László államtitkár úr a Nemzeti- Adó és Vámhivatal vezetője, valamint dr. Dános Valér ny. r. vezérőrnagy a Belügyi Szemle főszerkesztője és dr. Hornyik Zsuzsanna főszerkesztő-helyettes asszony megbeszélést folytatott a két intézmény közötti együttműködés lehetséges formái és tartalmi kereteiről. A megbeszélés során a Belügyi Szemléhez kapcsolódó feladatokkal összefüggésben kijelölésre kerültek a szakmai tanácsadói testület, valamint a lektori hálózat munkájának támogatására olyan NAV-os kollégák, akik mind a rendészeti, mind a bűnügyi szakterület oldaláról szakmai támogatást tudnak nyújtani a Szemlében megjelenő tanulmányok bírálatakor. A Belügyi Szemle hírlevélben történő publikációs lehetőségek áttekintésével kapcsolatos kérdések egyeztetésében a jövőben a Sajtó- és Kommunikációs Főosztály munkatársai nyújtanak segítséget a szerkesztőség részére.

Kezdetét vette a jubileumi emlékév

A Magyar Tűzoltóság múltja, jelene, jövője című nemzetközi konferenciával, valamint a Magyar Tűzoltóság és az első hivatásos tűzoltóság 150 évvel ezelőtti megalakulásának emléket állító kiállítással február 3-án jubileumi emlékév kezdődött a Belügyminisztériumban. A rendezvényen a Belügyi Szemle Szerkesztősége is képviseltette magát. A tűz elleni küzdelem és a tűz megelőzés nagy fejezeteinek felidézése mellett a konferencia a jelenkor kihívásaival, a modern technológia alkalmazásával, és a jövőbeni fejlesztési irányokkal is foglalkozott. A jubileumi emlékévet dr. Pintér Sándor belügyminiszter nyitotta meg. A konferenciának helyet adó Belügyminisztériumban szemléletes fotósorozat, számos korabeli relikvia és kiállítás fogadta a résztvevőket, akik között szlovák, szlovén, cseh és román vendégek is voltak. A rendezvényen a hazai tűzoltóság múltját, az egykori kiemelkedő eseteket felelevenítő kisfilm megtekintése után dr. Góra Zoltán tűzoltó vezérőrnagy, országos katasztrófavédelmi főigazgató mondott köszöntőt. A tábournok emlékeztetett arra, hogy a konferenciával kezdetét veszi a gróf Széchenyi Ödön munkássága, a hazai tűzvédelem megalakítása előtt tisztelgő emlékév.

A MÁRCIUSI LAPSZÁM TARTALMÁBÓL

Fibiné Babos Barbara **A büntetés-végrehajtásban megjelenő kompetenciák jellegzetességei – a személyi állomány vonatkozásában** című tanulmányában a büntetés-végrehajtás személyi állományának egyes jellegzetes kompetencia-követelményeit vizsgálja, azok hatásait és lehetséges következményeit a speciális munkakörnyezetben. A szerző a pszichés terhelhetőség és az érzelmi intelligencia, mint közszolgálati alapkompenciáknak a részletes bemutatására vállalkozik, kiemelve a büntetés-végrehajtásban betöltött szerepeket, a személyi állomány vonatkozásában.

Faggyas Attila **A katonai és a rendvédelmi harctéri egészségügyi ellátás jogszabályi háttérének dilemmái Magyarországon** című tanulmányában a harctéri egészségügyi ellátásnak a katonai és rendőri műveletek támogató-kihasználó tevékenységét mutatja be elemzés formájában. A szerző munkájában a társadalmi és rendvédelmi szakmai elvárások új, taktikai medicina tárgyú jogszabály megjelenésének szükségességére vonatkozó vizsgálatát mutatja be.

Gyulay Dániel **Strasbourg helyesbít, avagy a véleménynyilvánítás szabadságának érvényesülése az Emberi Jogok Európai Bírósága döntéseiben** című tanulmányában arra keresi a választ, hogy mennyire egyezik a hazai és az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlata a becsületet és jó hírnevet érintő ügyekben. Ahogy a cikkben kifejtésre kerül, el kell különíteni a vizsgált időszakot, illetve annak következményeit. Ennek oka, hogy manapság már egyre inkább a bírói gyakorlat részévé és hivatkozási alapjává válnak az EJEB döntései, ehhez azonban több egyezményesértő ítélet vezetett. A vizsgálat központi kérdése az volt, hogy az alkalmazott korlátozás megfelelt-e a demokratikus társadalomban szükséges korlátozás követelményének. A szerző konkrét ügyek elemzésével vizsgálja a hazai gyakorlatot.

Szabó Andrea és Mátyás Szabolcs szerzőpáros **A modern rendőrtisztképzés kínai megoldása** című tanulmányukban egy tudományos igényű útbeszámoló keretei között tanulmányútjuk tapasztalatait közzétéve mutatják be a modern kínai rendőrtisztképzés sajátosságait az olvasó számára.

Nánási László Hajóbaleset a Dunán 1868-ban című tanulmányában a magyarországi folyami gőzhajózás első balesetéről nyújt korhű történelmi beszámolót korabeli források felhasználásával, amely 1868-ban történt a Dunán.

Korinek László A híd című munkájában egy új elgondolás és kezdeményezés alapjait fekteti le. A bevezető tanulmányban a szerző az idegen nyelvű rendészeti szakcikk szemlézésének fontosságát hangsúlyozza, amely szemlézésekből származó ismeretek elengedhetetlenül fontosak a magyar szakemberek ismeretanyagához. A szerző szakmai megállapításának lényege, „*hogy a Nemzetközi Rendészeti Figyelővel hidat verjünk a létező külföldi szakismertetek és a magyar rendészeti gyakorlat között, s összekössük az ígéretes doktorjelöltek elméleti tudását és a rendőri praxist.*”

Könyvismertetés

Szabó Csaba könyvismertetésében *Pallo József* szerző által jegyzett *A magyar börtönügy kodifikációs csomópontjai* című kötet bemutatására vállalkozik. A kötet célja megismertetni a büntetés-végrehajtási jognak, mint relatíve jogágnak kevésbé ismert előzményeit, valamint a 19. és 20. századi kodifikációs kísérleteinek és eredményeinek viszonyosságoktól nem mentes háttér-ismereteit. Mindehhez a nagy feladathoz különösen érzékenyen és korábban ismeretlen mélységeket feltárva közelít a szerző, mert a kodifikációs folyamatokat mozgató jogpolitikai környezet szemléletes ismertetésén túl a korabeli szakirodalomban fellelhető véleményeket és érveket is felidézi és elemző-értékelő szemléletmóddal tárja az olvasó elé.

Interjú

E havi lapszámunkban közölt interjúnk **Vecsei Miklóssal**, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnökével készült. A beszélgetés során a felzárkóztatáson, s annak konkrét megvalósításán kívül olyan komoly problémák is előtérbe kerültek, mint a családon belüli erőszak, konkrétan a férfiak nőkkel szemben tanúsított viselkedése, valamint hogy miért jó, hogy a belügyminiszter felügyelete alá került a felzárkóztatási program végrehajtása, továbbá mit jelent a diagnózisalapú felzárkóztatás és mekkora a társadalom felelőssége a vonatkozó kérdésekben. Mindezekre a kérdésekre választ kaptunk az interjú során.

A TUDOMÁNYOS ÉLET HÍREI

Előrelépés a nyomozati pszichológia területén

A Nemzeti Közszolgálati Egyetemre látogatott a profilalkotásban és a nyomozati pszichológiában nemzetközileg élen járó öt liverpooli kutató, amelyről az egyetem hírportálja számolt be részletesen. Az egyetem Rendészettudományi Kar Kriminálpszichológia Tanszékének szervezésében megrendezett konferencián bemutatták a téma legfrissebb kutatási eredményeit és azok gyakorlati vonatkozásait, valamint a liverpooli kriminálpszichológiai képzés rendszerével is megismerkedhettek az érdeklődők és az egyetem hallgatói, oktatói.

Mészáros Bence r. ezredes, az RTK nemzetközi dékánhelyettese megnyitó beszédében kihangsúlyozta, hogy „*az NKE fontosnak tartja, hogy naprakész információkat adjanak át a hallgatóknak ezen a speciális szakterületen is.*” Louise Almond professzor évek óta foglalkozik a Behavioural Investigative Adviser (BIA) szerepével a nyomozásoknál. A BIA egy olyan viselkedéselemző tanácsadó, aki a viselkedéstudományi elméleti ismeretek hatékony gyakorlati alkalmazásával segíti a nyomozót a döntéshozatalban, súlyos bűncselekmények esetében. „*A BIA egy olyan személy, aki tudományos háttérrel rendelkezik a viselkedéselemzés terén, aki tapasztalt a súlyos bűncselekmények nyomozásában*” – fogalmazott Almond professzor. A tanácsadás és döntéstámogatás a bűnügyi nyomozás elemzésére, az elkövetők profilozására és a nyomozói pszichológiára épül. Ez a brit megközelítés merőben különbözik a Federal Bureau of Investigation (FBI) eljárásaitól. Az előadásban az elméleti kutatást gyakorlati esetekkel támasztotta alá az University of Liverpool oktatója.

A cyber-stalking állt Joanne Worsley az University of Liverpool kutatója előadásának középpontjában. Ebben az esetben az internetet vagy más elektronikus eszközöket vesznek igénybe zaklatás vagy nyomon követés céljából. A fogalomhoz tartozik az áldozat fenyegetése, személyazonosságának eltulajdonítása vagy olyan információ és adatok gyűjtése, melyeket zsarolásra használhatnak. Joanne Worsley szerint a Facebook és az Instagram használói másokkal osztják meg azt, hogy hol és mit csinálnak az adott pillanatban, ezzel pedig kiteszik magukat a cyber-stalking lehetőségének. „*Gyakran az internetes követés pedig valós, offline zaklatássá változik*” – hívta fel a figyelmet a pszichológus szakember. A veszély súlyosságát hangsúlyozva felmerült Molly McLaren esete, akit korábbi barátja gyilkolt meg, miután a közösségi

hálón keresztül nyomozta ki a lány tartózkodási helyét. Joanne Worsley több száz esetet elemezve vizsgálta az internetes zaklatások körülményeit, s ezekből következtetéseket levonva nyújt segítséget kutatásaival a rendvédelmi szerveknek a nyomozások során.

A nyomozati pszichológia szakterületéről bővebben a Bonum Publicum magazin februári számában olvashatnak az érdeklődők.

Forrás: <https://www.uni-nke.hu/hirek/2020/01/20/elorelepes-a-nyomozati-pszichologiaban>

A Belügyminisztérium közigazgatási államtitkárának pályázata a Belügyminisztériumot érintő közszolgálati témában kutatók számára gyakornoki rendszer keretében tudományos kutatás folytatására

A **pályázat célja** a Belügyminisztériumot, valamint az önálló belügyi szerveket érintő közszolgálati témában kutató doktoranduszok, abszolutóriumot szerzett és doktorjelöltek kutatói tevékenységének szakmai támogatása, a gyakornoki kutatásokkal a Belügyminisztérium tudományos tevékenységéhez történő hozzájárulás, valamint a közszolgálati életpálya modell tehetség utánpótlásának biztosítása.

Pályázhat nappali vagy levelező tagozaton aktív hallgatói jogviszonyban álló doktorandusz, már abszolutóriumot szerzett, vagy fokozatszerzési eljárás alatt álló kutató.

Pályázat nyújtható be valamennyi tudományterületről, Belügyminisztériumhoz vagy valamely önálló belügyi szervhez (Alkotmányvédelmi Hivatal, BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat, Nemzeti Védelmi Szolgálat, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, Országos Rendőr-főkapitányság Országos Vízügyi Főigazgatóság, Terrorelhárítási Központ, Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.) alaptevékenységéhez kapcsolódó kutatási témával.

A nyertes pályázó – féléves, határozott (2020. szeptember 1. - 2021. február 28.) időtartamra szóló, a fogadó szervezet és a gyakornok között kötött megállapodás és kutatási terv alapján – tudományos kutatást folytathat, a Belügyminisztériumban, ill. a kutatási téma alapján érintett, önálló belügyi szervnél. A gyakornoki rendszerben történő részvétel nem keletkeztet munkaviszonyt, ill. tanulói jogviszonyt.

A gyakornoki rendszerben résztvevő kutatóknak:

- a fogadó szervezetnél folyó kutatói munkáját instruktorként segíti,
- kutatási engedély alapján lehetősége nyílik az egyes szakmai anyagok, könyvtári állomány hozzáféréséhez,
- betekintése lehet
- jogszabályi keretek betartásával
- a fogadó szervezet alaptevékenységének szakmai, gyakorlati tevékenységébe,
- lehetősége nyílik bekapcsolódni a belügyi ágazat intenzív tudományos életébe,
- módjában áll tudományos-szakmai rendezvényeken való részvételre,
- alkalma nyílik a belügyi szakmai folyóiratokban kiváló kutatási eredményeinek publikálására, valamint – a gyakornoki tevékenység alatt végzett kutatói teljesítményéről
- írásos beszámolót készít, ami a Fogadó szerv közreműködésével és jóváhagyásával, publikáció formájában jelenik meg,
- a gyakornoki rendszer Kuratóriuma előtt prezentációval támogatott szóbeli beszámolón ismerteti kutatása eredményeit, valamint
- évente egyszer tájékoztatást kap az érintett doktori iskola.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a hallgatói jogviszony fennállására vonatkozó igazolást, illetve az abszolutórium megszerzését igazoló indexbejegyzés másolatát,
- szakmai önéletrajzot,
- motivációs levelet,
- kutatási tervet,
- gyakornoki kutatási tervet,
- publikációs jegyzéket,
- a doktori iskola (témavezető) írásbeli véleményét,
- a személyes adatok kezelését érintő, kitöltött hozzájáruló nyilatkozatot.

A pályázat benyújtásának határideje 2020. április 30.

A pályázatok benyújtásának módja: kizárólag elektronikus úton, a Belügyi Tudományos Tanács online pályázati felületén, <http://palyazat.bm-tt.hu/> oldalon.

A pályázati felhívással kapcsolatos további információ a titkar@bm-tt.hu e-mail címen kérhető.

A pályázatokat héttagú Kuratórium értékeli, melynek eredményéről a pályázók 2020. június 30-ig kapnak értesítést a megadott e-mail címen.

NAV-híradó

2019 termékeny és sikeres esztendő volt a NAV történetében. Így összegezhető röviden a február közepén tartott nyilvános éwertékelő értekezlet, ahol Izer Norbert, a Pénzügyminisztérium adóügyekért felelős államtitkára és dr. Sors László a NAV vezetője tartott előadást a témáról. A program délután a NAV felsővezetőinek és igazgatóinak kötetlen beszélgetésével folytatódott. Másnap az Évindító Országos Vezetői Értekezletet a Nemzeti Védelmi Szolgálat főigazgatója, dr. Bolcsik Zoltán vezérőrnagy előadása indította, majd 2020 főbb feladatait mutatták be a szakmai vezetők. A NAV vezetője elsősorban a legtöbbet érintő humánpolitikai helyzetről adott információkat a vezetőknek, miután minden munkatársunknak megköszönte az elmúlt évi bevételek teljesülését és az előirányzat jelentős túlszárnyalását.

Januárban az OLAF főigazgatója, Ville Itälä dr. Sors Lászlóval a NAV vezetőjével találkozott. A két szervezet vezetői a dohányzás-ellenőrzési keretegyezményről tárgyaltak.

Európai uniós elismerést kapott a Nemzeti Közszolgálati Egyetem vám- és pénzügyőri képzése.

Hide the pain Harold is a NAV-nak kampányol a hivatal Facebook oldalán.

Az angol kluboknak és bároknak támogatást kell nyújtani a nők részére a szexuális agresszió visszaszorítása érdekében

Egy új angol tanulmány szerint az éjszakai klubokban és bárokban olyan támogató biztonsági környezetet kell kialakítani, amely megakadályozza a nem kívánt szexuális zaklatások elkövetését és egyben lehetővé teszi a nők számára, hogy biztonságosan szórakozhassanak ezeken a helyeken.

A dokumentált tapasztalatok és személyes interjúk azt bizonyítják, hogy Angliában egyre több nő magatartásában megfigyelhető, hogy egyértelműen és határozottan utasítja el azoknak a férfiaknak a közeledését, akiknek a viselkedése elfogadhatatlan számukra. A témában végzett kutatások bizonyítják, hogy egyre nagyobb igény merül fel a nők részéről arra vonatkozóan, hogy az éjszakai szórakozóhelyek a szexuális zaklatások elkerülése érdekében is garantálják a biztonságukat. Ezért az éjszakai szórakozóhelyek üzemeltetőinek kezelni kell azt a biztonsági kihívást, amely a biztonságosabb helyszínnek megteremtése, valamint – ezzel összefüggésben – a nőket ért szexuális zaklatások megszüntetése érdekében merülnek fel.

A Birmingham-i és a Liverpool-i egyetemi kutatói egy közös kutatás keretében végeztek vizsgálatokat annak érdekében, hogy feltárják a nemkívánatos szexuális zaklatások kialakulásának kiindulási alapjait, amelyek a nőket érik az éjszakai szórakozóhelyeken. Fókuszcsoportos interjúkat folytattak fiatal nőkkel Liverpoolban, és azonosították a nemkívánatos szexuális zaklatás két különböző formáját. A kutatások eredményei rávilágítottak arra, hogy az angol éjszakai szórakozóhelyek biztonsága nem megfelelően kialakított, mivel az éjszakai klubokban és bárokban dolgozó személyzet nem veszi komolyan a nők részéről felmerült biztonsággal kapcsolatos aggodalmakat.

„Ezeknek a speciális helyszíneknek kulcsszerepet kell játszaniuk egy biztonságos környezet megteremtésében, amellyel világossá teszi, hogy a nők ellen elkövetett nem kívánt szexuális erőszakot és zaklatást nem tolerálják. Ennek érdekében az éjszakai szórakozóhelyek üzemeltetőinek más megközelítést kell alkalmaznia a szexuális erőszak és zaklatás kezelése érdekében.” A tanulmány eredményei rávilágítanak a nőket érintő nemkívánatos szexuális zaklatások elkövetésére, amelyek kiemelt problémaként kerültek azonosításra az Egyesült Királyság egyes részein.

Forrás: <https://www.birmingham.ac.uk/university/colleges/mds/news/2020/01/clare-gunby-women-sexual-harrassment.aspx>

KÖNYV- ÉS FOLYÓIRATSZEMLE

KÖNYVEK

A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével

Rendészet–Tudomány–Aktualitások.

A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével konferenciakötet

A Doktoranduszok Országos Szövetsége Rendészettudományi Osztály 2018. április 13-án alakult a Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskola személyi bázisán. Az osztály létrehozásának alapvető célja a rendészettudomány területéhez kötődő tudományterületeken kutatói tevékenységet folytató doktoranduszok közösséggé szervezése, érdekképviselésének ellátása, az osztály tagjainak kutatói-, oktatói-, publikációs tevékenységének elősegítése, valamint a rendészettudomány területének népszerűsítése annak érdekében, hogy minél többen kezdjenek, folytassanak doktoranduszi tanulmányokat ezen a területen. További céljuk még, hogy hidat képezzenek az elméleti és gyakorlati munka között. Ezek elérése érdekében került megrendezésre – hagyományteremtő jelleggel – a Rendészet–Tudomány–Aktualitások. A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével című konferencia, s az ugyanilyen című tanulmánykötet. Örömmel, a jövőre nézve pedig bizakodással tölt el bennünket, hogy már az első évben 68 fő méltónak tartotta, hogy előadásával, míg 36 fő azt, hogy tanulmánya publikálásával megtisztelje a konferenciát. Külön öröm, hogy az előadásokkal sikerült a rendészettudomány szinte minden területét érinteni.

Szerkesztette: Baráth Noémi Emőke, Mezei József

Kiadó: Doktoranduszok Országos Szövetsége, Rendészettudományi Osztálya
Budapest, 2019

A bűnügyi tudományok és az informatika tanulmánykötet

A kötet célja interdiszciplináris keretek között áttekinteni a technológiai fejlődés következtében megjelenő új kihívásokat és az ezekre adható válaszokat a bűnügyi tudományokban. A szerzők ezeknek egy vagy több részterületével foglalkoznak, így a büntető anyagi joghoz vagy eljárásjoghoz, a

kriminalisztikához, a kriminológiához és a rendészethez kapcsolódó kérdésekkel. A büntető anyagi jogon belül a modern technológiák és az új elkövetési módok az egyes büntetendő cselekmények körével összefüggésben szabályozási és minősítési kérdéseket vetnek fel. *Ambrus István* az autonóm járművekkel kapcsolatos büntetőjogi felelősség kérdéseit érinti, *Csák Zsolt* pedig a drónok felhasználásával elkövethető bűncselekményeket értékeli, valamint kitér ezek eljárásjogi összefüggéseire is. A hazai szakirodalom keveset foglalkozik a kiberbűnözéssel annak ellenére, hogy napjaink egyik legnagyobb kihívását jelenti ez a terület. Éppen ezért a kötet egy részének fókuszában az interneten elkövethető bűncselekmények állnak. *Gyaraki Réka* és *Mezei Kitti* a szervezett bűnözéssel, *Dornfeld László* a kiberbűnözés és kiberterrorizmus kapcsolatával, míg *Nagy Zoltán* a csalás-jellegű cselekmények minősítésével foglalkozik az e-kereskedelem körében. Az internet határokon átívelő bűnözésnek ad teret, ezért ezzel kapcsolatban joghatósági és illetékességi kérdések várnak megválaszolásra, többek között erre tesz kísérletet *Szathmáry Zoltán* a hazai joggyakorlat szemléltetésével. A digitalizáció szerepe felértékelődött az új büntető eljárásjogi törvényünk hatálybalépésével, így ennek részleteit *Herke Csongor* ismerteti. A nyomozást nehezítik a titkosítást és anonimitást biztosító technológiák, amelyek egyre inkább lehetővé teszik, hogy az elkövetők hatékonyan elrejtsek személyazonosságukat. A digitális felderítés rejtjelmeivel *Fenyvesi Csaba* foglalkozik a kriminalisztikai fejezetben. Új területként jelent meg a blockchain technológia és az erre épülő kriptovaluták, amelyeket gyakran bűnelkövetési céllal használnak fel. Mindez a nyomozó hatóságokat is számos kérdés elé állítja, ezért *Simon Béla* a kriptovalutákkal kapcsolatos rendészeti válaszokat vizsgálja.

Szerkesztette: Mezei Kitti

Szerzők: Ambrus István, Csák Zsolt, Dornfeld László, Fenyvesi Csaba, Gyaraki Réka, Herke Csongor, Mezei Kitti, Nagy Zoltán András, Simon Béla, Szathmáry Zoltán.

Kiadó: MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézet – Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar

A megjelenés éve: 2019

FOLYÓIRATOK**JURA 2018. évi 2. szám**

A Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának tudományos folyóirata, amelynek első száma tehetséges és törekvő fiatal oktatók, köztük különösen dr. Szécsényi László kezdeményezésére, a kar akkori dékánja, dr. Kengyel Miklós támogatásával 1994 áprilisában jelent meg először.

Ambrus István – Kovács Gábor – Németh Imre: Az önvezető járművek kapcsán felvethető általános büntetőjogi problémák

Jelen tanulmányban vizsgálat tárgyát képezte az autonóm/önvezető járművek kapcsán felvethető büntetőjogi előkérdések. A jogtörténeti aspektusok körében kimutatásra került, hogy az önvezető járművek előzményeiként felfogható, automatizált ipari és közlekedési viszonylatban a büntetőjogi szabályozás fokozatos önállósodás, differenciálódása, valamint a felelősség időben történő előbbre hozatala és szigorítása volt megfigyelhető. A büntetőjog ultima ratio jellege körében, a megengedett kockázatvállalás, mint jogellenességet kizáró ok felmerülésére figyelemmel, de lege ferenda bizonyos körben a felelősség-enyhítés irányába történő jogalkotói elmozdulások kerültek prognosztizálásra.

Drinóczi Tímea – Petrétei József: Az alkotmányelmélet, az alkotmánytan és az összehasonlító alkotmányjog, valamint módszereik helyzete a magyar alkotmányjog-tudományban

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államelméleti alapkutatásához (2016–2018) kapcsolódva a tanulmány célja a magyar alkotmányelmélet és alkotmánytan helyzetének felvázolása. Mindez illeszkedik az alapkutatás témái közé, amelyek többek között arra irányulnak, hogy társadalomelméleti nézőpontból fogalmilag azonosítsák az államelmélet, a politikaelmélet és a jogelmélet viszonyát, illetve lehetséges kapcsolódásaikat.

A szerzők korábbi tanulmányukban körülhatárolták az alkotmányjog-tudományt, az alkotmányjog-dogmatikát, az alkotmányelméletet és az alkotmánytant, valamint főbb vonásaiban meghatározták az egymáshoz és más társadalomtudományi ágakhoz való viszonyukat, illetve említést tettek az összehasonlító alkotmányjogról és az összehasonlító módszer jellemzőiről, valamint ezek egymáshoz történő kapcsolódásáról.

Gál István László: A gazdasági büntetőjog szerepe a költségvetés büntetőjogi védelmében – 1. rész

A szerző összefoglalása a tanulmányban megjelent kutatásokkal kapcsolatban: „A gazdasági büntetőjog tehát csak végső eszköz, miként a büntetőjog is úgynevezett szubszidiárius jellegű jogág, vagyis csak akkor alkalmazzuk a gazdaságban, ha a többi jogág szankciói várhatóan nem eredményeznék a kívánt hatást az üzleti élet szereplői viselkedésének a befolyásolásában. A többi jogág szabályozza a gazdaságot, a büntetőjog védi; és míg a többi jogág viselkedési normáinak az a célja, hogy az állampolgárok aszerint tevékenykedjenek az üzleti életben, a büntetőjogban leírtak tanúsításától (azaz a gazdasági bűncselekmények elkövetésétől) mindenkinek tartózkodnia kell. A büntetőjog tehát az utolsó a jogágak között abban az értelemben, hogy csak a legvégső esetben szabad alkalmazni a gazdaságban (és az adópolitikában) magatartásbefolyásoló eszközként, ugyanakkor egyben a legerősebb jogág is, hiszen az állampolgárok életébe ez teszi lehetővé a legnagyobb fokú, legdrasztikusabb beavatkozást (gondoljunk csak a szabadságelvonással járó szankciók alkalmazásának a lehetőségére).”

Hadmérnök 2019/6. szám

Katonai műszaki tudományok online

A Nemzeti Közszolgálati Egyetem elektronikus folyóirata.

Az évi négyre tervezett kiadvány tematikája követi a doktori iskola tudományszakait, illetve a Hadtudományi Kar tudományos tevékenységének területeit. Az on-line megjelenés lehetővé teszi az átfutási idő csökkentését, ami a gyorsan változó tudományos világban alapvető fontosságú.

Vass Gyula – Zsitnyányi Attila: Multifunkcionális járművek alkalmazása a katasztrófavédelemben

A cikkben a szerzők megvizsgálják a katasztrófavédelmi feladatok során alkalmazott többcélú és többfunkciós járművek alkalmazásainak eseteit, célját és előnyeit. Összefoglalják a katasztrófavédelemben alkalmazott eszközrendszerek kialakulását, leírják a család és bázisjármű elvű járműparkfejlesztések egyes lépéseit és az azokban rejlő lehetőségeket, egyúttal rendszerezik a többcélú, többfunkciós és a cserefelépítményes járművekkel kapcsolatos magyar és angol nyelvű kifejezések használatát. A szerzők javaslatokat fogalmaznak

meg a Magyarországon létező cserefelépítményes és többfunkciós különleges képességek továbbfejlesztésére.

Varga Viktória: *A vezető nélküli járművek alkalmazásának lehetőségei a katonai közúti szállításokban*

A logisztikai támogatás, azon belül a közlekedési támogatás megfelelő szintű biztosítása óriási szerepet játszik a katonai műveletek végrehajtása során. Az elmúlt pár évtizedben átalakult a hadviselés, a katonai közlekedés azonban lényegében nem változott az új kihívások ellenére sem. A forradalmi változást ezen a területen a vezető nélküli járművek alkalmazása hozhatja el. A vezető nélküli járművek nagy fejlődést jelenthetnek a katonai szállítások területén, elsősorban a vegyes vagy teljesen autonóm járművekből álló konvojok révén. Az autonóm gépjárművekkel jelentősen csökken az emberi élet kockázata, emellett növekszik a műveleti rugalmasság, pozitív hatást gyakorol a döntéshozatali folyamatokra, illetve a szállítások tervezésére és szervezésére. Emellett gazdaságossági és környezetvédelmi szempontokból is kedvező tulajdonságokkal bírnak.

Ugyanakkor a vezető nélküli járművek igen modern technológiákat alkalmaznak a vezető helyettesítésére, de ezek a berendezések is meghibásodhatnak, és ki vannak téve a kibertámadások veszélyének. Tehát a vezető nélküli járművek katonai felhasználásának nem csupán előnyei vannak, hanem magában hordozza a kockázatokat is. A tanulmányban a szerző ezeket a kockázatokat mutatja be részletesen.

Nemzet és Biztonság

A Nemzet és Biztonság független, tudományos, időszaki kiadvány, lektorált folyóirat. Kiadási célja lehetőséget teremteni a kutatók, oktatók, doktori és egyetemi hallgatók kutatási eredményeinek, illetve szakpolitikusok, diplomata tudományos jellegű elemzéseinek rövid időn belüli közzétételére a kül-, a biztonság- és a védelempolitika területén, illetve az ezekhez kapcsolódó témakörökben.

Takács Lili: *A nukleáris taktikai fegyverek olaszországi állomásoztatásának kül- és biztonságpolitikai kérdései*

Olaszországban az ötvenes évek óta amerikai nukleáris taktikai fegyvereket

állomásoztatnak. A hidegháború alatt az atomfegyverek befogadásában Róma a nemzetközi rang növelésének eszközét látta, bízva abban, hogy ez lehetőséget biztosít az ország irányában a második világháború alatt megrendült nemzetközi bizalom helyreállítására. A bipoláris rendszer belpolitikai hatásai miatt az atomfegyverek befogadása biztosította a kifejezetten erős támogatottságot élvező Olasz Kommunista Párt ellenzékben tartását. Bár a hidegháború végével az atomfegyverek olaszországi állomásoztatásának eredeti indokai eltűntek, Olaszország mégsem tesz aktív lépéseket a leszerelésükre. Jelen cikkben a szerző érdekes nemzetközi biztonságpolitikai kérdések megválaszolására törekszik.

Málnássy András: *Az Iszlám Állam tevékenysége Törökországban a Kalifátus idején*

A szerző elemzésben az Iszlám Állam tevékenységét, annak körülményeit mutatja be egy geopolitikai szempontból is kiemelt fontosságú országban. Az elmúlt években megjelent elemzések egyre több információval szolgálnak a terrorszervezet működésével és korábbi hálózatépítési módszereivel kapcsolatban, amely befolyásolta a közel-keleti régió biztonságát. A Kalifátus idején, a biztonsági helyzet romlásával elkerülhetlenné vált, hogy a török vezetés megfelelő válasz lépéseket és intézkedéseket fogadjon az ország nemzetbiztonságát is veszélyeztető fenyegetésekkel szemben.

Felméry Zoltán: *A súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékeléséről szóló Europol jelentés ismertetése*

A szerző kutatásában az Europol által 2017-ben publikált, Súlyos és szervezett bűnözés általi fenyegetettség értékeléséről szóló jelentés (Serious and Organised Crime Threat Assessment) legfontosabb eredményeit kívánja bemutatni a magyar olvasóközönség számára. Amellett, hogy röviden betekintést nyújt az Europol elemzési tevékenységébe, a jelentés szervezett bűnözést érintő általános megállapításait, valamint a részletezett bűncselekménytípusok legfontosabb jellemzőit is közreadja.

ÁPRILISI ELŐZETES

Áprilisi lapszámunkba tervezett cikkek:

Bálint Ágnes Diána – Varga Szabolcs: Családon belüli erőszak – amikor a férfi az áldozat

Bezerédi Imre: Kisebbségi Koordinációs Munkacsoportok a rendőrség és a roma kisebbség együttműködésének jegyében

Fenyvesi Csaba-Kodba Ferenc: Az 1974-es pécsi palahegyi emberölés kriminalisztikai fordulatai

Sándor István: A képmáshoz való jog és a sérelemdíj bírósági gyakorlatának tendenciái

A **portré** elnevezésű rovat az áprilisi számunkban jelenik meg először, mint új folyóirati műfaj, amelyben a belügyi, rendvédelmi szak- és tudományterületek kimagasló teljesítményt nyújtó szakembereiről készített írások olvashatók majd rendszeresen. Április havi lapszámunkban Magyarország első női megyei rendőrfőkapitányáról, **Somssich Gabriella** r. dandártábornok asszonyáról, a Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjéről készült portrénkat mutatjuk be olvasóinknak.

Könyvismertetésünk keretében ebben a hónapban egy remek és színvonalas kötet bemutatására vállalkoztunk. **Kondorosi Ferenc** és **Muhoray Árpád** szerzők által megírt *A katasztrófák kora* című kötetet Bárdos Zoltán mutatja be az áprilisi könyvrecenzió rovatunkba.

Interjú rovatunkba Hornyik Zsuzsanna kolléganőnk **Sztankovics Gáborral** Europol Migráncsempészség Elleni Küzdelem Európai Központjának művelési csoportvezetőjével beszélgetett az Europol szerepéről a nyugat-balkáni illegális migráció kezelésében vállalt szerepéről.

ELÉRHETŐSÉGEK

Székhely: 2090 Remeteszőlős (Adyliget), Nagykovácsi út 3.

E-mail: szerkesztoseg@belugyiszemle.hu

Facebook: @belugyiszemle

Telefon: +36 (26) 795-900 / BM mellék: 24-600, 24-611

ZÁRSZÓ

Köszönjük eddigi előremutató és hasznos visszajelzéseiket és javaslatukat, amelyeket várunk továbbra is szerkesztőségünkbe. Tartson velünk márciusban is, hasznos időtöltést és jó olvasást kívánunk!

Szerkesztőség

